

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING
Enhet 2

DOM
2015-04-02
Meddelad i
Linköping

Mål nr
7504-14

SÖKANDE

Nävertorps Specialtransport AB, 556628-8568
Vingåkersvägen 71
641 39 Katrineholm

Ombud: Advokat Torbjörn Borg
Öberg & Heijne Advokatbyrå
Kungsgatan 16
632 20 Eskilstuna

MOTPART

Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet, 222000-2931
Box 591
611 10 Nyköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar ansökan såvitt avser Område skolskjuts
Nyköpings kommun.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning i övrigt.

Dok.Id 196779

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet (SKTM) genomför en upphandling avseende ”Serviceresor och annan anropsstyrd trafik i Sörmlands län”, DU 13-182 (upphandlingen). Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande och tilldelningsgrund är lägsta pris.

Upphandlingen är indelad i tio anbudsområden, dels nio stationeringsområden (Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåker), dels Område skolskjuts Nyköpings kommun. Av upphandlingsrapporten framgår att 19 anbud inkommit vid anbudstidens utgång och att åtta av dessa kvalificerades till anbudsutvärdering. SKTM har den 24 oktober 2014 meddelat tilldelningsbeslut i upphandlingen.

Nävertorps Specialtransport AB, tidigare Tuwa Specialtransport AB, (Bolaget) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas och i andra hand att upphandlingen ska göras om.

SKTM bestrider bifall till ansökan.

Förvaltningsrätten beslutade den 5 december 2014, efter yrkande från SKTM, att upphäva den förlängda avtalsspärren såvitt avser Område skolskjuts Nyköpings kommun.

Förvaltningsrätten beslutade den 25 februari 2015 att avslå Bolagets yrkande om muntlig förhandling samt avvisa bolagets yrkande om utredning i form av vittnesförhör.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Bolaget

Bolaget har uteslutits från upphandlingen med stöd av punkterna 2.3.1 och 2.3.6 i de administrativa föreskrifterna. Uteslutningen av Bolaget har skett på osakliga grunder och på ett sätt som strider mot bestämmelserna i LOU. Om SKTM korrekt accepterat Bolaget som leverantör skulle en utvärdering av anbudet ha visat att Bolaget i vart fall skulle ha tilldelats områdena Eskilstuna, Katrineholm, Flen, Nyköping, Strängnäs och Vingåker. Bolaget anser sig ha lidit eller kunna lida skada till följd av SKTM:s beslut att diskvalificera Bolaget som framtida leverantör.

Angående Bolagets tekniska och yrkesmässiga kapacitet

SKTM har valt att förlänga gällande avtal från den 1 juli 2014 till den 30 juni 2015, dvs. under ett år. Det innebär att Bolaget har rättat alla påpekanden som gjorts av myndigheten och av företaget Samres, som haft myndighetens uppdrag att bl.a. övervaka fullgörandet av ingångna avtal. De påpekanden som gjorts sedan 2011, då nu gällande avtal trädde i kraft, har alla åtgärdats och godkänts av myndigheten och Samres. Kravet att anbudsgivaren som bevis på att kravet avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet uppfylls ska redovisa en verksamhetsplan innehållande fordonsplan som innehåller uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas anges i 2.3.6 i de administrativa föreskrifterna. Det anges inte att någon särskild form eller blankett ska användas.

Bolaget förfogar i dag över 130 fordon och har dessutom förvärvat tio nya specialfordon. Bolaget har i detalj i sin offert redovisat en fordonsplan och vilka fordon som är avsedda att användas i uppdraget. I handlingen redovisas vilka fordon som kommer att användas och inom vilket område som trafikeringen kommer att ske, se *T1 Administrativa föreskrifter*.

Bolaget har redovisat vilka fordon som är avsedda att användas i bilagan *T4:1 – 9 Prisbilagorna Stationeringsområden*, i vilka samtliga efterfrågade fordon i fordonsplanen är angivna och prissatta. Bolaget uppfyller alla krav i kravspecifikationen avseende teknisk kapacitet och förmåga. SKTM har inte skäl att diskvalificera Bolagets anbud på denna grund. Bolagets kvalitetspolicy utgör ingen del av kvalificeringsfasen vid prövningen av Bolagets fordonsplan.

Allvarligt fel i yrkesutövningen

Bolaget har inte gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen. Bevisbördan för att allvarligt fel i yrkesutövningen föreligger åvilar den upphandlande myndigheten. Bedömningen av allvarligt fel i yrkesutövningen tar sikte på förhållandena vid tidpunkten för uteslutningsbeslutet. Tilldelningsbeslutet i denna upphandling meddelades den 24 oktober 2014 och inga anmärkningar, varningar eller särskilda påpekanden från myndigheten eller någon av de berörda kommunerna har delgivits Bolaget. Det torde vara känt för myndigheten att ny ägare övertagit verksamheten den 1 juli 2014 och radikalt förändrat Bolaget, fordonsflottan och personalens utbildningar samt att bolaget genomgått en mycket omfattande administrativ och organisatorisk förändring under våren 2014, och särskilt efter den 1 juli 2014. Denna förändring medförde även att fordon, som tidigare tillhört en annan del av det sålda bolaget överfördes till Bolaget som blev ny ägare. I den radikala förändringen av bolagets omstrukturering uppstod ett glapp i anmälan avseende yrkesmässig trafik. Denna brist åtgärdades omgående. Det är inte möjligt att hänföra detta begränsade administrativa misstag som ett allvarligt fel i yrkesutövningen. Det är inte Bolagets ansvar att exculpera sig.

Påstådda fel i yrkesutövningen belastar i princip alltid fysiska personer. Endast i extrema undantagsfall kan den juridiska personen göras ansvarig

för allvarliga fel i yrkesutövningen. Ingen i Bolagets nuvarande ägar- eller ledningsgrupp har begått något sådant fel att Bolaget skulle kunna uteslutas med stöd av 10 kap. 2 § LOU. Det ”nya” Bolaget har bevisligen inte felat i utförandet av uppdragen enligt nu gällande upphandlingskontrakt. Några anmärkningar har inte framförts mot bolagets sätt att utföra köruppdrag sedan den 1 juli 2014. Parternas grundavtal reglerar utförligt hur avvikelser från upphandlingskontraktet ska hanteras och vilka påföljderna är av kontraktsbrott. Myndigheten har inte utlöst några repressalier mot bolaget. Om SKTM ansåg att Bolaget skulle ha brustit i sina åtaganden så att allvarligt fel i yrkesutövningen skulle ha förelegat borde en förlängning av avtalet inte ha gjorts.

Sammanblandning av kvalificerings- och utfärderingsfas

Kravet i förfrågningsunderlaget i punkten 2.3.6 innebär bl.a. att en kvalificerad leverantör ska ”ha, eller bedömas kunna bygga upp” den tekniska kapacitet som krävs för att kunna utföra framtida uppdrag. Därefter sägs under rubriken ”Verifikation” att transportören, som bevis för att han förfogar över de resurser som krävs, ska lämna en beskrivning av leverantörens nuvarande kapacitet samt en särskild redogörelse ”innehållande fordonsplan som innehåller uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas”.

Det borde stå klart att kravet, som i strid med bestämmelserna i LOU diskvalificerat Bolaget från fortsatt deltagande i upphandlingen, inte är ett kvalificeringskriterium utan ett utvärderingskriterium. Planerad trafikstart ska enligt villkoren ske den 1 juli 2015. Intill detta datum har en anbudsgivare rätt och möjlighet att komplettera personalen och fordonsflottan.

I *T2:1 Kravspecifikation* anges att transportören ska leverera en lista över tillgängliga fordon eller bindande avtal som visar att tillräckligt antal fordon kommer att finnas tillgängliga. Villkoret har ingen koppling till kvalificeringsfasen utan är att betrakta som ett utvärderingskriterium och utgör en sammanblandning av kriterierna i anbudsprövningens olika faser. Det är inte tillåtet att ”överföra” utvärderingskriterier till kvalificeringsfasen för att därefter påstå att utvärderingen görs med stöd av principen om lägsta pris. Att SKTM väljer att i *T1 Administrativa föreskrifter* ange ”lägsta pris” är fel och strider mot LOU och unionsrätten.

SKTM

Bolaget har i sin ansökan inte visat att myndigheten vid kvalificeringen har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller att någon annan bestämmelse i LOU kan anses ha åsidosatts. Det är heller inte visat att Bolaget lidit eller kan komma att lida skada till följd av sådan brist.

Bolaget har i ansökan angivit att bolaget, för det fall Bolagets anbud skulle ha kvalificerats för utvärdering, skulle ha tilldelats fordon i stationeringsområdena Eskilstuna, Katrineholm, Flen, Nyköping, Strängnäs och Vingåker. SKTM vitsordar dessa uppgifter såsom korrekta i och för sig. Mot bakgrund av vad som anförts ovan är det dock visat att SKTM följt de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU, varför Bolaget inte har lidit eller kan komma att lida skada.

Krav avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet

Bolaget anför i sin ansökan, såvitt det kan förstås, att bolaget uppfyller kravet på fordonsplan eftersom bolaget förfogar över cirka 130 fordon och dessutom numera förvärvat tio nya specialfordon. Bolaget anför vidare att

bolaget i detalj redovisat en fordonsplan samt vilka fordon som är avsedda att användas i uppdraget.

Av Bolagets anbud framgår inte att bolaget uppfyller kravet i denna del eftersom varken fordonsplan eller uppgifter om vilka fordon som är tänkt att användas redovisas. SKTM har vid kvalificeringen beaktat samtliga de uppgifter som framkommit av Bolagets anbud men eventuella uppgifter i anbudet som hänför sig till uppfyllandet av kraven för fordon och miljö i förfrågningsunderlagets *T2:1 Kravspecifikation* innebär inte att anbudsgivaren lämnat en fordonsplan innehållande uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas. SKTM har således haft att utesluta Bolagets anbud från vidare prövning.

Bolaget har i ansökan vidare angivit att SKTM, i strid med 10 och 11 kap. LOU, föreskrivit att en kvalificerad anbudsgivare ska förfoga över samtliga fordon redan när anbudet avges.

Detta är en felaktig tolkning av förfrågningsunderlaget. Vid anbudstillfället ska anbudsgivare endast redovisa en fordonsplan som utvisar hur Bolaget ska komma att ha nödvändiga fordon till sitt förfogande vid avtalstidens början. Kravet syftar inte till att kontrollera vilka fordonstyper anbudsgivaren kommer att använda då detta säkerställs genom kravspecifikationen i förfrågningsunderlaget, se avsnitt 2 i *T2:1 Kravspecifikation–Svarsblankett*. Av förfrågningsunderlaget framgår vidare att transportören ska leverera en lista över tillgängliga fordon eller bindande avtal som utvisar att tillräckligt antal fordon kommer att finnas tillgängliga senast den 31 maj 2015. Denna lista ska levereras senast fyra veckor efter avtalstecknandet, inte vid anbudets lämnande.

Allvarligt fel i yrkesutövningen

Bolaget har i ansökan, såvitt det får förstås, angivit att bolaget vare sig erhållit några anmärkningar, varningar eller särskilda påpekanden från SKTM eller berörda kommuner och landsting avseende bolagets sätt att utföra uppdraget, och detta särskilt från och med den 1 juli 2014. Bolaget anför vidare att det förhållandet att innevarande avtal förlängts med ett år påvisar att bolaget utfört uppdraget enligt avtal och på ett godkänt sätt.

SKTM har redovisat en sammanställning av fastställda avvikelser från Bolagets sida i förhållande till dessa grundläggande krav i avtalet. Avvikelserna har bestått bl.a. i upprepade fall av att fordon framförts trots att de varit belagda med körförbud, inte varit anmälda för yrkesmässig trafik eller med allvarliga brister i säkerhetshänseende samt flera fall av att förare saknat nödvändig utbildning, Det finns även flera fall av att resenärer med särskilda behov inte lämnats till mottagare på korrekt sätt efter transport. Dessa förhållanden har observerats genom stickprovskontroller som utförts som ett led i avtalsuppföljningen samt av Polismyndigheten i Södermanlands län. Avvikelserna har i en mängd fall utgjort avtalsbrott som lett till utfärdande av viten. Detta har skett såväl före som efter den 1 juli 2014.

Av sammanställningen framgår att de fastställda avvikelserna har varit frekvent förekommande under en lång tidsperiod. Genom sammanställningen står klart, eller görs i vart fall sannolikt, att Bolaget gjort sig skyldigt till allvarligt fel i yrkesutövningen.

Förlängningen av avtalet påvisar inte att Bolaget utfört uppdraget enligt avtal och på ett godkänt sätt. Tvärtom framgår det istället av det ”Förtydligande av uppdrag i samband med avtalsförlängning” som

skickades till Bolaget tillsammans med förlängningen att huvudmännen önskar se en förbättring av Bolaget avseende flera områden.

Sammanblandning av kvalificerings- och utfärderingsfas

Bolaget har i ansökan även angett att SKTM felaktigt infogat utvärderingskriterier i kvalificeringsfasen. Det är mycket oklart på vilka grunder Bolaget menar att sammanblandning mellan kvalificerings- och utvärderingsfasen skett.

I förevarande upphandling har SKTM i såväl förfrågningsunderlaget som utvärderingsrapporten klart redovisat förutsättningarna för prövningen av inkomna anbud och där även tydligt klargjort att förfrågningsunderlagets krav avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet är hänförliga till kvalificeringsfasen och de uppställda kraven på transportörerna. Detta är helt i enlighet med vad som framgår av EU-domstolens praxis. Den för upphandlingen valda tilldelningsgrunden är, tvärtemot vad Bolaget anfört, inte ”det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet” utan ”lägsta pris”.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 16 kap. 6 § första stycket LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

Område skolskjuts Nyköpings kommun

Förvaltningsrätten bedömde i beslutet den 5 december 2014 att sökandenas yrkanden inte vara så tydligt avgränsade att område skolskjuts Nyköpings kommun helt skulle ha undantagits i ansökningarna om överprövning. Förvaltningsrätten bedömer att Bolaget inte heller därefter uttryckligen undantagit Område skolskjuts Nyköpings kommun från sin ansökan. Eftersom avtal ingåtts för detta område kan en ansökan om överprövning inte längre prövas i denna del. Ansökan ska därför avvisas i fråga om Område skolskjuts Nyköpings kommun.

Ansökan om överprövning i övrigt

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning

SKTM har uteslutit Bolaget från upphandlingen för att Bolaget inte uppfyllt de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven på fordonsplan samt att bolaget gjort sig skyldigt till allvarligt fel i yrkesutövningen.

Bolaget har anfört fyra grunder för sin ansökan om överprövning; att bolaget felaktigt uteslutits med stöd av 10 kap. 2 § 4 LOU, att bolaget felaktigt uteslutits på grund av kravet på fordonsplan, att SKTM i förfrågningsunderlaget har sammanblandat kvalificerings- och utvärderingskriterier samt att SKTM har ställt krav på att anbudsgivarna ska förfoga över samtliga fordon redan när anbudet ges in.

Förvaltningsrätten tar inledningsvis ställning till invändningarna mot utformningen av förfrågningsunderlaget.

Utformningen av förfrågningsunderlaget

Bolaget har anfört att kraven på att transportören ska lämna en beskrivning av leverantörens nuvarande kapacitet samt en särskild redogörelse ”innehållande fordonsplan som innehåller uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas” samt att transportören ska leverera en lista över tillgängliga fordon eller bindande avtal som visar att tillräckligt antal fordon kommer att finnas tillgängliga utgör utvärderingskriterium, och inte kvalificeringskriterium på sätt som anges i förfrågningsunderlaget. Bolaget har vidare anfört att SKTM har föreskrivit att kvalificerad anbudsgivare ska förfoga över samtliga fordon redan när anbudet avges, vilket enligt Bolaget strider mot 10 och 11 kap. LOU.

SKTM har anfört att myndigheten i såväl förfrågningsunderlaget som utvärderingsrapporten klart redovisat förutsättningarna för prövningen av inkomna anbud och där även tydligt klargjort att förfrågningsunderlagets krav avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet är hänförliga till kvalificeringsfasen och de uppställda kraven på transportörerna. SKTM anför vidare att anbudsgivare vid anbudstillfället endast ska redovisa en fordonsplan som utvisar hur anbudsgivaren kommer att ha nödvändiga fordon till sitt förfogande vid avtalstidens början. SKTM anför vidare att den lista över tillgängliga fordon eller bindande avtal som utvisar att tillräckligt antal fordon kommer att finnas tillgängliga senast den 31 maj 2015 enligt avsnitt 8.1 i *T2:1 Kravspecifikation – Svarsblankett* ska levereras först fyra veckor efter avtals tecknande, inte vid anbudets inlämnande.

En upphandlande myndighet har en långtgående frihet att utforma förfrågningsunderlaget och ställa de krav som den anser behövs för att säkerställa syftet med upphandlingen, förutsatt att kraven inte strider mot LOU eller unionsrättsliga principer.

Förvaltningsrätten konstaterar att tilldelningsgrund i utvärderingen är lägsta pris och bedömer att det som Bolaget anfört inte innebär att SKTM skulle ha blandat ihop kriterier hänförliga till kvalificeringsfasen respektive utvärderingsfasen. Förvaltningsrätten bedömer vidare att förfrågningsunderlaget inte ställer krav på att anbudsgivaren redan vid anbudsgivandet ska föfoga över samtliga fordon utan att den ”lista/anskaffningsavtal fordon” som ingår i uppstartsplanen enligt avsnitt 8.1. i *T2:1 Kravspecifikation – Svarsblankett* ska vara klar senast fyra veckor efter avtalstecknande.

Förvaltningsrätten bedömer således att SKTM inte på de skäl som Bolaget anfört har utformat förfrågningsunderlaget i strid med LOU eller de unionsrättsliga principerna.

Krav avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet

Förvaltningsrätten finner därefter skäl att ta ställning till frågan om Bolaget rätteligen uteslutits på grund av att bolaget inte uppfyllt kravet angående fordonsplan.

I *T1 Administrativa föreskrifter–Svarsblankett* i förfrågningsunderlaget anges i punkt 2.3.6 bl.a. att transportören som bevis på att kraven i fråga om teknisk och yrkesmässig kapacitet uppfylls ska bifoga en beskrivning av sin kapacitet att tillgodose behovet utifrån de förutsättningar som framgår av förfrågningsunderlaget innehållande bl.a. en verksamhetsplan som i sin tur ska innehålla bl.a. följande uppgifter:

”Fordonsplan som innehåller uppgifter om vilka fordon som är tänkt att användas.”

Frågan i målet är således i denna del om Bolaget har uppfyllt kravet på att som bevis, för att Bolaget uppfyller kraven i fråga om teknisk och yrkesmässig kapacitet, bifoga uppgifter bestående i en fordonsplan som innehåller uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas.

Bolaget har genom ett kryss i en ruta i sitt anbud bekräftat att bolaget uppfyller kravet i 2.3.6 och därvid hänvisat till en bilaga benämnd ”kvalitet”.

Förvaltningsrätten konstaterar att det som framgår av Bolagets anbud avseende kravet på fordonsplan är att Bolaget hänvisat till en bilaga benämnd ”kvalitet”. Bolaget har till anbudet bifogat en kvalitetspolicy som innehåller ett stycke benämnt ”Fordon”. Bolaget har inte lämnat någon förklaring till varför hänvisningen till ”kvalitet” gjorts om avsikten inte var att hänvisa till den bifogade kvalitetspolicy. Förvaltningsrätten bedömer att det som anges om fordon i kvalitetspolicy är en allmänt hållen beskrivning av bolagets policy kring dess fordon samt hur dessa ska skötas. Beskrivningen innehåller inga uppgifter som svarar mot kravet på uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas. Förvaltningsrätten bedömer att Bolaget inte heller har visat sig uppfylla kravet genom de uppgifter som lämnats i anbudet i övrigt. Bolaget har således inte uppfyllt kravet på att som bevis, för att Bolaget uppfyller kraven i fråga om teknisk och yrkesmässig kapacitet, bifoga uppgifter bestående i en fordonsplan som innehåller uppgifter om vilka fordon som är tänkta att användas.

Med hänsyn till att obligatoriska krav som anges i förfrågningsunderlaget måste vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska pröva anbudet har SKTM rätteligen uteslutit Bolaget från upphandlingen.

Övrig åberopad grund samt skadebedömning

Eftersom Bolagets anbud rätteligen uteslutits på grunden att anbudet inte uppfyller kravet på fordonsplan har det inte funnits förutsättningar för att låta utvärdera Bolagets anbud.

För ingripande enligt LOU är det en förutsättning att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Med begreppet skada avses en ekonomisk skada som har en koppling till det kontrakt som ska tilldelas inom ramen för upphandlingen (se Överprövning av upphandling – och andra rättsmedel enligt LOU och LUF, Asplund m.fl, 2012, s. 213). Oavsett om SKTM skulle ha förfarit felaktigt genom att utesluta Bolaget på grund av allvarligt fel i yrkesutövningen har Bolaget inte lidit eller kunnat lida skada till följd av detta eftersom Bolaget ändå inte får tilldelas kontrakt i upphandlingen till följd av anbudets brist i fråga om fordonsplan.

Förvaltningsrätten saknar därför anledning att pröva frågan om SKTM haft skäl för att utesluta Bolaget även på grund av allvarligt fel i yrkesutövningen (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 7 oktober 2011 i mål 665-11).

Sammanfattande bedömning

Eftersom det som SKTM anfört i fråga om förfrågningsunderlagets utformning inte innebär att SKTM har brutit mot bestämmelserna i LOU eller de unionsrättsliga principerna och då förvaltningsrätten funnit att SKTM rätteligen uteslutit Bolagets anbud på den grunden att anbudet inte uppfyllt uppställt krav avseende fordonsplan kan någon åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU inte bli aktuell. Ansökan om överprövning ska därför avslås i övrigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Kristina André Lilja

Föredragande har varit Amina Avdic.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.